

MIG OKA

DARJA RADOVIĆ

Kao dijete, u bakinim me pričama o Drugom svjetskom ratu, užasavala činjenica što su se neprijatelj i opasnosti javljali i u rođenom gradu, koji je iz moje žablje dječje perspektive predstavljao širi pojam za dom i sigurnost, točnije - voljeno biće.

To, da opasnost dolazi iz neposrednog susjedstva, iz znanog kvarta i ulice, s određene adrese: radi snajperista, JNA - stanova i komandi, dakle, od sugrađana koji do svojih ciljeva žele doći po cijenu života ljudi (s kojima su išli u školu, ljetovali ili slavili rođendane) i rušenja grada (u kojem su možda proživjeli i čitav život), i sada nas je izluđivalo svojom neobjašnjivošću. Počeli smo se kretati najkraćim putanjama, život se reducirao, vidokrug sveo na vlastitu podnevnu sjenku. U početku zbunjeni, nadalje bespomoćni i bijesni, s radijom na uhu, gladni informacija, čekali smo - što?

Grad se simultano pretvarao u nevjesto balzamiranu mumiju: stakla su prekonoc oblijepljena mrežama zaštitnih traka, a prizemlja osigurana vrećama pijeska i malotko se usudio razmišljati o vidljivim protestnim akcijama.

U isto vrijeme, grupa građana iz Trnskog različitih profesija, od likovnjaka, snimatelja, glumaca, do bravara, pravnika i ekonomista, odlučila je neslaganje pokazati smišljajući antiratne i humanitarne akcije. Ne želeći prihvatiti stereotipne pisane proteste, kojih se broj više i nije mogao sagledati, odlučili su se na originalan način obratiti mladima i intelektualcima, "pružajući nadu u prevlast duha nad okolnostima".

Česta prelijetanja neprijateljskih migova 21 i 29 kumovali su ironičnom naslovljavanju grupe - Mig oka, dok je promotivna akcija, jedna od dosad najupečatljivijih, bila - instaliranje SMB Jugoslavenskog narodnog armijosaurusa u prosincu 1991. uz Trg bana Jelačića u Bakačevoj ulici. Metalno čudovište, tenk od smeća sastavljen od starih hladnjaka, štednjaka, strojeva za pranje rublja, karoserije automobila, raznih cijevi i metalnih bačava, sa crvenom petokrakom na istaknutom mjestu i četiri TVBG ekrana na vrhu te razorene stvari i ljudi (Gliptoteka) razbacane uokolo, kao posljedica Execituausovog djelovanja, bili su jasan komentar "stvarnosti koju smo živjeli". S izmjenom političke situacije prijeteća je tenkovska cijev samoubilački zaokrenuta za 180 stupnjeva, a s buđenjem proljeća 21. ožujka 1992. u performanceu uništenja, koji je pratila i ZET-ova limena glazba, tenk je simbolično progutao Migokac, spasilac iz mašte.

Akcije ove neformalne autorske grupe, koja djeluje u sklopu "Croatian Art Forces" nesustavne su, raznorodne i spontane, a krug "pomagača" koji sudjeluju u njihovoj realizaciji obuhvaća od pojedinih majstora i obrtnika do dnevnih listova, istaknutih pojedinaca, ministarstava, zavoda i tvrtki.

U akciji "Djeca mogu sve" crno-bijele fotografije "Večernjakovih" ratnih fotoreportera preslikala su djeca bojom, a njihove su tvorevine tiskane i prodavane kao božićne i novogodišnje razglednice i čestitke.

Posljednja realizirana akcija pretvorba je ZET-a u ZUT. Za razliku od reklamnih tramvaja koji su odjednom preplavili grad, predložena akcija "Zagrebački umjetnički tramvaj" pretpostavlja žiriranu međunarodnu izložbu dvanaest slikarskih i dizajnerskih tramvaj-radova, koju bi pratili odgovarajući plakat/kalendar i katalog. U prvoj prigodno oslikanoj kompoziciji "1992" jedna kola (plavo-žuta) simboliziraju ujedinjenje Europe, a druga (bijelo-crvena) stečenu samostalnost Hrvatske.

Pravovremeni duhovni otpor tmurnoj ratnoj zbilji, koji neumorno traje i dalje, nagradio je i žiri 27. zagrebačkog salona posvećenog

primjenjenim umjetnostima, fotografiji i dizajnu – posebnim priznanjem za "rad na dizajnu javnog raspoloženja" i "sveukupnu ratom motiviranu djelatnost".

FOTO: HANČIĆ

FOTO: VIŠNJIĆ

FOTO: BISTROVIĆ

FOTO: HANČIĆ

FOTO: GRGURINOVIĆ

JUGOSLAVENSKI NARODNI ARMIJOSAURUS

pripada staroj vrsti armijosaurusa
koji su rasprostranjeni po cijeloj površini zemljine kugle
i koji na žalost još nisu izumrli,
a kada će - ne zna se.

Ovaj primjerak pripada naročito opasnoj podvrsti tzv. crvenih armijosaurusa
koji su zbog gomile atavizama izloženi naglom odumiranju,
i uslijed svoje sklerotičnosti naročito opasan i neuračunljiv.
Hrani se novcem i dobrima ljudi koje kasnije uništava.

Preporučamo da zbog obuzdavanja njegovog divljanja, dakle u interesu svih,
o svakoj njegovoj akciji hitno i objektivno obavijestite
prijatelje, tiskovne agencije i svjetsku javnost.

MIG OKA
1991